

[Tholstrup.]

også kan få den liberalisering gennemført, når regeringen får vovemod dertil.

Aksel Larsen: Man kan ikke kalde det et meget omfattende lovforslag, det, som vi her behandler, men på den anden side indeholder det jo noget, der må betragtes som en sensation, i det mindste hvis man bedømmer det i relation til de taler, der blev holdt her på rigsdagen i fjor, og til den beslutning, der blev truffet i maj måned i fjor. Jeg tænker på forslaget om at indføre i vareforsyningsloven en bemyndigelse for ministeren til at træffe midlertidige foranstaltninger med henblik på landets forsyning med nødvendige varer m. v. samt til produktionsregulering. Denne bemyndigelse fandtes tidligere i vareforsyningsloven, men den blev ophævet i fjor, idet man fra i hvert fald en del af de borgerlige partiers side erklærede, at denne bemyndigelse behøvede man ikke, og at det ville være ganske urimeligt, at staten fortsat gennem handelsministeren havde mulighed for at gribe produktionsregulerende ind i erhvervslivet.

Vi kommunister var de eneste, der stemte imod denne forringelse af vareforsyningsloven, som det efter vor opfattelse var. Vi stemte imod denne forringelse, selvom vi erkendte, at det muligvis kun var en forringelse på papiret, eftersom vi jo ikke kunne se, at den daværende handelsminister havde været synderlig flink til at udnytte sin bemyndigelse. Nu har vi skiftet regering, og nu kommer en repræsentant for et af de partier, der dengang fik bemyndigelsen taget ud af loven, i den nuværende handelsministers skikkelse og siger: vi må have den bemyndigelse sat ind i loven, som vi fik taget ud af loven i fjor. Det kan sådan set synes at være en sensation, og det burde naturligvis normalt medføre, at vi kommunister, som var de eneste, der stemte imod ændringen i fjor, nu takkede ministeren, fordi han var kommet til bedre erkendelse, og erklærede, at vi naturligvis med begge hænder ville stemme for, at bemyndigelsen kom ind i loven med det samme. Det medfører det imidlertid ikke. Det gør det ikke, fordi vi ikke kan lide den begrundelse, ministeren anførte i sin fremsættelsestale, nemlig at man er nødt til at gøre det af hensyn til Vesteuropas og Amerikas omstilling til krigsøkonomi.

Lad mig, inden jeg kommer nærmere ind på dette, komme med nogle yderligere bemærkninger til fremsættelsestalen. I denne siger ministeren, at man i maj måned

i fjor, da man tog bemyndigelsen ud af loven, ikke anså det for sandsynligt, at der fremover ville opstå vanskeligheder med hensyn til levering fra udlandet af de nødvendige mængder af råvarer og halvfabrikata. Vi kommunister har hele tiden været af den mening, at man ikke skulle anse sig for altfor sikker, og vi har hele tiden været af den mening, at hvis Danmarks tarv skulle varetages, og hvis man skulle sørge for den danske befolknings forsyning med nødvendige varer på rimelige betingelser, måtte staten have en mulighed for at gribe regulerende ind i erhvervslivet, også hvad produktionen angår. Vi forudså altså dengang, at det ikke gik an hverken at ophæve bemyndigelsen eller undlade at bruge den. Men, siger ministeren, de, der ophævede bemyndigelsen, deriblandt han selv, kunne ikke i fjor indse dette, og han forsøger så at begrunde sin ændrede stilling med, at

„den udvikling, der siden har fundet sted, har desværre ændret de forudsætninger, man dengang gik ud fra“.

Jeg synes hellere, ministeren skulle sige det, som det er: man gik ud fra nogle forudsætninger, som viste sig at være falske, man beregnede det ikke rigtigt, man tog fejl. Ministeren kan sige det ganske roligt, for sådan har det jo været i snart sagt alle afgørende spørgsmål vedrørende vor økonomiske politik i de sidste 4—5 år; man er ustandselig gået ud fra forudsætninger, som har været forkerte, man har anstillet beregninger, som ikke har kunnet holde stik, og hver gang har det vist sig, at efter kortere eller længere tid har man måttet tage konsekvenser, som i sig selv var en indrømmelse af, at det, kommunisterne forudsagde, viste sig at gå i opfyldelse.

Ministeren taler om råstofmanglen, regner op, hvilke råstoffer der er eller vil blive mangel på. Må jeg have lov til i denne forbindelse at minde om en diskussion, jeg har haft med ministerens kollega, udenrigsministeren, her i denne sal for ikke så lang tid siden. Ved den lejlighed tillod jeg mig at spørge regeringen, om man havde forsøgt at købe de råstoffer, man ikke kan købe i tilstrækkeligt omfang i den vestlige verden, andetsteds, og jeg fik med et mildt udtryk sagt et utilfredsstillende og forblømt svar. Jeg tillader mig nu, da vi har fået opregnet, hvilke råstoffer Danmark i særlig grad mangler, at minde om den diskussion, og jeg tillader mig at gøre opmærksom på, at det af hele handelsministerens fremsættelsestale fremgår, at man fra regeringens side absolut er indstillet på kun at forsøge at forsyne